

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Og Mandino
A BETTER WAY TO LIVE

Copyright © 1990 by Og Mandino

This translation published by arrangement with Bantam Books, an imprint
of Random House, a division of Penguin Random House LLC

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02533-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

OG MANDINO

17 PRAVILA ISPRAVNOG ŽIVLJENJA

Preveo Aleksandar Radojković

VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2019.

*Dvoma naročitim unucima – Danijeli i Rajanu...
i njihovim roditeljima – Kerol i Dejnu.*

PRVI DEO

Lekcije iz moje prošlosti

„Ovo sam barem naučio pomoću svog eksperimenta: ako neko sigurno napreduje u pravcu ostvarenja svojih snova i nastoji da živi život koji je zamislio, onda će se on kad-tad sresti sa neočekivanim uspehom.“

Henri Dejvid Toro, *Volden*

„Izbor! Ključ je u izboru. Imate različite mogućnosti. Ne treba da svoj život provedete gušeći se u neuspesima, neznanju, jalovosti, poniženosti i samosažaljenju!
Postoji i bolji život!“

Mandino, *Izbor*

1

Jedina preostala mušterija u berbernici Dona Džuna, u Ulici Skotdejl, nije mogla a da ne čuje moju najavu Donu da sam se konačno „ispucao“ i da sam spreman da započnem rad na novoj knjizi koja bi trebalo da bude zasnovana pre svega na materijalima iz sižea govora koje sam držao često, svake godine, na sastancima raznih udruženja.

Kroz sve ove godine, u svim svojim spisima i govorima, neprestano sam podsećao svoju publiku da, slično prirodnim zakonima gravitacije i fizike, principi istinskog uspeha važe i za ljude hiljadama godina. *Oni se nikada ne menjaju!* A ovi prastari principi uvek će delovati na vas – ili protiv vas – bez obzira na to kako pokušavate da svoj život proživite.

Na nesreću, mi živimo u doba koje izgleda želi da leti brže od brzine svetlosti. Svi mi tražimo brze odgovore za sve naše probleme... laka rešenja... brze odluke... liftom do uspeha... i ovo uzaludno traženje kamena mudrosti, koji će nekakvom magijom preobraziti sve naše nasušne napore u zlatne poluge, čini nas slepim za one prastare zakone koji su uvek delovali i koji će uvek delovati. Iako ti zakoni još uvek deluju, takoreći nama pred nosom, mi ih više ne prepoznajemo... i zato su oni za nas postali „tajne“. Žaloso.

Iako sam planirao da u novoj knjizi predstavim, a zatim i objasnim ove prastare principe, kao i to kako ih moji čitaoci mogu priimeniti – kako bi, gotovo smesta, mogli promeniti svoj život nabolje

– moj izdavač „Bantam buks“ i ja osećali smo da bismo tada imali drugačiji naslov od onog „Najveće tajne uspeha“, po kome je moje mišljenje do tada uvek bilo oglašavano i promovisano. I šta? Dok smo se mi bavili obrtanjem tih ideja, prošlo je nekoliko mučnih nedelja, bez većeg napretka.

Za većinu autora pisanje knjiga bez smišljenog naslova nije veliki problem. Oni lagano napreduju u svom poslu, uvereni da će kompletirati knjigu i da će se, za godinu ili dve, njihov izdavač ili oni sami sigurno setiti nečeg dovoljno provokativnog za naslovnu stranu knjige. Ali ja ne pripadam takvoj grupi pisaca. Meni je uvek prvo bio potreban naslov – zastava – oko koga sam mogao, neprestano, da okupljam svoje misli i osećanja, ne samo dok sam bio za pisačom mašinom nego i kada sam još daleko od nje.

Počinjući od *Najvećeg trgovca na svetu* 1967. godine, unapred sam znao naslove svih svojih trinaest knjiga čak i pre nego što sam na mašini otkučao prvu rečenicu prvog poglavlja. Sve dok je takav postupak dovoljno delotvoran za prodaju više od dvadeset miliona primeraka na osamnaest jezika, nisam bio spreman da menjam taj način rada u bilo kom smislu. A zatim, kao što se toliko puta u mom životu desilo, sudbina, slučaj, sreća, koincidencija, bog – zovite to kako hoćete – umešao bi se i moj problem naslova bio bi rešen.

Pošto je preostali mušterija u berbernici platio svoje šišanje, on se neodlučno približi mojoj stolici, gde mi je Don upravo sređivao nokte, i reče: „Gospodine Mandino, mislim da su vaše knjige sjajne. Ja sam zubar i ostalim članovima bratstva zubara držim časove o samopoštovanju jer – iz razloga koji su nama i dalje nerazjašnjeni – to je zanimanje koje procentualno daje najveći postotak samoubica u celoj državi. Koristim mnoge vaše knjige da potkrepim uputstva za život koja ja objašnjavam.“

Promrmljao sam nekoliko reči zahvalnosti dok je on otvorao izlazna vrata. Pre nego što je zakoračio napolje, on se vrati i reče: „Od svih knjiga koje ste napisali, moja omiljena je *Izbor*“.

Iscerih se i namignuh: „Veliki deo mene je u njoj“.

17 pravila ispravnog življenja

„Tako sam i ja mislio. Da li biste prihvatili sugestiju od ovog vašeg bestidnog obožavaoca?“

„Razume se!“

„Pa, u *Izboru* vaš junak odlazi iz zajedničkog života i piše knjigu sa istaknutim naslovom koja postaje veliki bestseler. Nadam se da ozbiljno razmišljate o pisanju knjige sa vrlo sličnim naslovom. Možda ste, kroz ovaj razgovor sa Donom, mogli zamisliti tu novu knjigu. Onda možete uzeti pravila i sugestije za ispunjeniju egzistenciju, o kojima bi vaš junak govorio i pisao u toj knjizi, i sve to kombinovati s mnogim drugim starim principima i tajnama uspeha kojima ste se bavili u ostalim svojim delima i govorima, godinama unazad. Ako tako uradite, sigurno ćete dobiti jednu naročitu knjigu koja može da pomogne milionima da se oslobode svojih okova mučnine i nesreće. Učinite je jednostavnom i pristupačnom da bismo je koristili i sledili. Neka bude to savremena *Knjiga života* – ako želite da se tako zove.

Dok je on nestajao u bleštavoj svetlosti sunca Arizone, uveren sam da sam u najmanju ruku poskočio iz berberske stolice u kojoj sam sedeo. I više od toga: nisam mogao da sačekam da Don završi svoje seckanje i uređivanje već sam, u to sam siguran, u nekoliko koraka, rekordnom brzinom, prešao celu Ulicu Skotsdejl samo da bih što pre stigao do kuće i da bih telefonirao Mišel Rapkin, urednici „Bantama“.

„Sledeći naslov?“, pozdravljala me je ona.

„Tako je, gospođo. Spreman sam da se bacim na posao!“

„Pričaj mi“, reče ona zabrinuto.

„Nameravam da prigrabim fiktivni naslov koji ću dati fiktivnoj knjizi, koju će napisati fiktivni lik koga će stvoriti Og Mandino...“

„... koji svakako nije fikcija!“, uzviknula je Mišel.

Duboko sam udahnuo. „Nameravam da novu knjigu nazovem *17 pravila ispravnog življenja!*“

Istog popodneva Mišel me je ponovo pozvala. Rukovodioci poslova izdavačke kuće „Bantam“ jednoglasno su prihvatili predlog!

Onaj stranac u berbernici koji je razgovarao sa mnom bio je moje providenje za naslov knjige koju vi sada držite u rukama – ona koincidencija, sudbina, sreća, slučaj...?

Pođimo još jedan korak napred. Postoji približno pedeset pet hiljada novih knjiga koje se štampaju svake godine i bilo je verovatno dvadeset hiljada različitih naslova, što proširanih, što sa tvrdim koricama, u knjižari gde se ova knjiga prodavala. Pa ipak, od svih tih knjiga koje ste mogli da u ovom trenutku čitate, u rukama držite upravo *17 pravila ispravnog življenja*.

Sudbina, koincidencija, sreća, slučaj? Ne mislim tako. Mnogo puta sam se uverio da nas, u toku života, bog izaziva vrednim mogućnostima koje nam izgledaju strašno zamršene ili užasno nepovoljne... i po tome kako mi reagujemo – ili ne uspemo da reagujemo – određuje tok naše budućnosti. Kao da smo pozvani na neku vrstu nebeske šahovske igre... iako smo sa našom sudbinom uvek iznova u ravnoteži i nerešeno.

Je li ovo jedina prilika da se vi i ja sretnemo? Ne verujem u to. Kao što je mudri britanski pesnik Samjuel Tejlor Kolridž odavno napisao: „Slučaj je, međutim, pseudonim božji u svim onim pojedinačnim prilikama koje On nije izabrao da otvoreno potvrdi svojim potpisom.“

Mi smo se približili iz nekog naročitog razloga. Vi i ja. Iskorištimo to najbolje što možemo.

2

Sada, pošto znamo da ćemo vi i ja provesti neko vreme zajedno, predlažem da to počnemo odmah, ovde, u mom studiju, sobi, koju moja deca zovu „Tatina fabrika reči“. Sešću tamo gde inače uvek sedim dok sam ovde, za svoj radni sto, a vi, za vreme vaše posete, možete sedeti evo ovde, u ovoj staroj naslonjači, preko puta mene.

Mahom ću ja pričati, a vi slušati. U redu?

Sećate li se upozorenja Henrija Davida Toroa iz njegovog klasičnog dela *Volden*? On nam je govorio da, ako smo gradili kule u vazduhu, naš rad ne mora biti uzaludan samo zbog toga što su kule tako visoko postavljene. Zato nas on požuruje da postavimo temelje ispod njih.

Želim da se zajedno sa vama pozabavim onim moćnim alatkama koje ćete moći da iskoristite ne samo u konstrukciji vaših zamaka i kula već i u izgradnji njihovih pouzdanih temelja. Vi upravo nameravate da naučite kako da mnoge od vaših snova pretvorite u stvarnost. Ali... otvorenog uma i otvorenog srca morate slušati i tek ćete onda biti pripremljeni za *delovanje*. Sve uzvišene ideje, veličanstveni planovi, „tajne“ velikih poduhvata u svetu imaju samo neznatnu vrednost sve dok se ne ugrade ili ako se ne ugrade u *delovanje*. Naša zasluga uvek je uslovljena našim delima, a nikako našim namerama, ma koliko one izgledale uzvišene.

Pre nekoliko godina, putujući po Americi i predstavljajući jednu svoju knjigu, dospeo sam i u jednu televizijsku emisiju u Hjustonu.

Tek što sam seo na svoje sedište i tek što se aplauz publike malo stišao, Stiv Edwards, domaćin emisije, podiže uvis moju poslednju knjigu i upita me: „Og, šta ova tvoja knjiga može učiniti za mene?“

Dobro pitanje, ali ja sam ipak još uvek zatečen otvorenošću domaćina. Niko, ni u jednom programu ili emisiji, ni u jednom gradu nije me pogodio takvim pitanjem. Bio sam neodlučan za trenutak, ali prikupih svoje misli i konačno odgovorih: „Možda ne tako mnogo, Stive. Na kraju krajeva, to je samo mešavina hartije, boje, lepka i ako je ove večeri poneseš kući, pročitaš je od korice do korice i probudiš se sutra ujutru očekujući da je tvoj život čudesno promenjen nabolje, onda ćeš shvatiti da si uzalud protraćio i vreme i novac koji si dao za nju.“

Stiv se samo nasmeja i zavali u svoju naslonjaču; gotovo da je znao šta dolazi posle toga. Krenuo sam da objašnjavam Stivu i njegovoj publici tri neophodna uslova za sticanje prave vrednosti i koristi iz čitanja bilo koje značajne knjige koja je napisana da pouči, motiviše ili inspiriše.

Prvo, morate biti voljni da dopustite pomisao da postoji jedan ili više pojmova o vašem životu – karijera, brak, namere, finansije, samopoštovanje, sreća, deca – da spomenemo samo neke od njih – gde se stvari mogu, zasigurno, popraviti. To nije teško. Niko od nas nije postigao božansko savršenstvo. Iako relativno lako možemo zavarati druge, ipak ne možemo istinu sakriti od nas samih. Mi znamo, za sebe, gde smo najtanji.

Sada, imajući tako razvrstane mentalne etikete svih onih manjkavosti u vašem životu, vi dovodite sebe do otvorenog, voljnog raspoloženja da izvučete pravu vrednost iz knjiga koje govore o samsavršavanju, a koje vi čitate, bilo da ih je napisao Pil ili Džubran, Hil ili Stoun... ili Mandino, možda. Kako? Prihvatanjem mogućnosti da autor upravo može nešto vredno da podeli sa vama a što je on naučio tokom godina studiranjem, iskustvom ili razmišljanjem. Naravno, kredibilitet vašeg savetodavca ne sme da

povredi to što on mora da uspostavi zadovoljavajući odnos sa nekoliko miliona čitalaca.

I još jedan uslov. Zaškripite zubima, ako baš morate, ali dopustite sebi pomisao da staza kojom hodate u svom traganju za srećom, uspehom, bogatstvom, mirnom savešću ili bilo čim drugim ne vodi nikuda sve dok izgleda da se stranice vašeg života brže i brže okreću. Ako svesno možete da prihvatite takvu skicu događanja u vašem životu, ako vaš sopstveni put nije funkcionisao, onda postavite sebi pitanje šta ćete zapravo izgubiti ako sledite neke ideje ili sugestije koje vam Og upućuje i koje mogu, *samo mogu*, biti dovoljno dobre da biste vi otkrili bolji život, bolji način života, za vas i za one koje vi volite.

Želim da se iskreno obavežete, čestito obećate da ćete zaista raditi na principima koje mislim da podelim sa vama. Bez praznih reči... i bez lažnog ponosa. Svakome od nas potrebna je pomoć da bi napredovao, da bi nešto postigao ili da bi se izvukao iz neke nesreće. Ni muškarac ni žena nisu usamljenici na pustom ostrvu. Nema takvog muškarca ili žene koji su apsolutno sami sebe stvorili. Zato, molim vas, dozvolite mi da vam pomognem.

Možda ste i suviše mladi da biste je se sećali, ali Lilijan Rot beše sjajna zvezda koja je, pre nekoliko decenija, shvatila da je njena karijera zauvek potonula u moru alkohola. Godinama kasnije, posle njenog tragičnog posrnuća, potresna priča njene borbe sa alkoholom bila je slikovito prikazana u uverljivoj knjizi i filmu sa naslovom *Plakaću sutra*. U mnogim kasnijim intervjuima ona je iznova i iznova ispovedala koliku je nemoć osećala u pokušajima da prevaziđe svoj problem sve do trenutka dok nije smogla snage da izgovori tri vrlo jednostavne reči: „Meni treba pomoć!“

Svima nama potrebna je pomoć. Niko ništa ne može da učini sam i ja se vrlo često u svojim govorima vraćam delimično apokrifnoj ali dirljivoj priči o Albertu i Albrehtu Direru koju je moj pokojni prijatelj i mentor Luis Binštok, čuveni rabin čikaškog hrama Šalom, meni ispričao pre mnogo godina.

Duboko u petnaestom veku, u jednom seocetu blizu Nirnberga, živela je porodica sa osamnaestoro dece. Osamnaestoro. Samo da bi pribavio dovoljno hrane za trpezu celom ovom buljuku, otac i glava domaćinstva, inače zlatar po zanimanju, morao je da radi gotovo osamnaest časova dnevno, ne samo u svojoj trgovini nego i za nadnicu kod suseda kada bi neki posao uspeo da pronade. Uprkos njihovoj nezavidnoj situaciji, dvojica starijih Direrovih sinova sanjala su svoje snove. Obojica su htela da usavrše svoj umetnički talenat, ali su obojica takođe savršeno znala da njihov otac neće biti finansijski sposoban da obojicu pošalje u Nirnberg da studiraju slikarstvo.

Posle mnogih dugih razgovora tokom noći u svojim, po svemu sudeći, tesnim krevetima, dva dečaka konačno se dogovoriše. Rešiše da bacaju novčić. Poraženi će ići da kopa u obližnjem rudniku i svojim prihodima izdržavaće onog drugog za vreme njegovog pohađanja akademije. Zatim će brat koji bude pobedio završiti svoje studije, a onda preuzeti izdržavanje onog drugog brata, za vreme njegovog studiranja, bilo prodajom svojih umetničkih dela bilo, ako to bude potrebno, radom u rudniku.

U nedelju posle službe u crkvi oni baciše novčić. Albreht Direr je pobedio i uskoro otišao u Nirnberg. Albert ode u rudnik i prihvati se opasnog posla da bi sledeće četiri godine finansirao bratovljevo studiranje, čiji je rad na akademiji gotovo odmah izazvao veliku pažnju. Albrehtovi bakrorezi i drvorezi, i njegova ulja, bili su mnogo uspeliji nego mnogi radovi njegovih profesora, a s vremenom je još više napredovao i dobijao sve veće honorare za svoja prodana dela.

Kada se mladi umetnik vratio u svoje selo, cela familija Direr u njegovu čast priredila je svečani ručak da proslavi trijumfalni Albrehtov povratak. Posle dugog i nezaboravnog ručka, isprekidanog muzikom i smehom, Albreht ustade sa svog počasnog mesta na čelu stola da održi zdravicu u čast svog ljubljenog brata i svih onih godina njegovog žrtvovanja koje su omogućile njemu, Albrehtu,

da ispuni svoju ambiciju. Završio je svoj govor rečima: „A sada, Alberte, blagosloveni moj brate, sada je tvoj red. Sada ti možeš ići u Nirnberg da ispuniš svoje snove, a ja ću se brinuti o tebi“.

Sa željnim iščekivanjem svi su okrenuli glavu prema onom delu stola na kome je sedeo Albert. Suze su kapale niz njegovo bledo lice, levo i desno pomerao je svoju spuštenu glavu i jecajući ponavljao: „Ne... Ne... Ne... Ne.“

Konačno, Albert ustade i obrisa suze sa lica. Baci pogled na svako lice koje je sedelo za stolom i koje je toliko voleo, a zatim podiže ruke prema svom desnom obrazu i tiho reče: „Ne, brate, ne mogu ići u Nirnberg. Za mene je isuviše kasno. Pogledaj... vidi šta su četiri godine u rudniku uradile mojim rukama! Kosti u svakom prstu bile su slomljene najmanje po jedanput, a kasnije sam dobio i takvu upalu zglobova, naročito u desnoj ruci, da ne mogu podići čak ni čašu da bih uzvratio na tvoju zdravicu, a kamoli da povlačim one fine linije na pergamentu ili platnu slikarskom četkicom. Ne, brate... za mene je isuviše kasno“.

Prošlo je više od 450 godina. Do danas, stotine majstorskih portreta, skica, grafika, bakroreza, gravira Albrehta Direra vise po zidovima najvećih muzeja sveta. Ali nije neobično ako se vi, kao i većina ljudi, naročito zbližite sa jednim delom Albrehta Direra. Ako vam se zaista učini bliskim, možete njegovu reprodukciju okačiti na zid vaše sobe ili kancelarije.

Jednog dana, da bi iskazao svoje poštovanje prema Albertovoj žrtvi, Albreht Direr je pažljivo naslikao bratovljeve nagrđene ruke zajedno s dlanovima i tankim prstima ispravljenim nagore. Svoj moćni crtež nazvao je prosto „Ruke“, ali je svet, gotovo odmah, otvorio svoje srce prema njegovoj majstorskoj ruktovorini i preimenovao je u izraz ljubavi „Ruke koje se mole“.

Sledeći put kada vidite kopiju ove dirljive kreacije, pogledajte je još jedanput. Neka ona bude opomena za vas, ako vam je opomena potrebna. Ali jedna opomena ko nijedna – ako ostane jedina!

Og Mandino

Naravno, nemojte pokušavati da je učinite jedinom. Bilo da je vaša vera velika ili pak gotovo ne postoji, još uvek imate sopstvene ruke koje se mole. Sve što treba da uradite kada stvari postanu preteške jeste da sklopite svoje dlanove, ispružite ruke, i podižući oči kažete: „Meni treba pomoć.“ Ja sam to uradio najmanje hiljadu puta u životu. Rezultati? Bićete sigurno iznenađeni kada otkrijete koliko je pomoć zaista blizu vas kada je tražite.

Zasad je ona u meni i vama. I drugu, naročitu pomoć, naći ćete ovde, verujte mi, ali tek smo malo zajedno... zato, nastavimo sa ovim dobitnim projektom promene vašeg života nabolje.

3

Sada, pre nego što isprobate svu udobnost te stare stolice u kojoj ćete sedeti, dozvolite mi da vas letimično upoznam sa ovom sobom u kojoj provodim toliko mnogo vremena. Želim da se osećate potpuno bezbrižno sa mnom i možda je najbolji način da se postigne takvo raspoloženje da prošetamo unaokolo, po ovom uzbudljivom prostoru ispunjenom mnogim knjigama, predmetima dobijenim na poklon, fotografijama, uspomenama i relikvijama iz mojih proteklih godina. Nadam se da ćete, gledajući i dodirujući neke od uspomena iz mog života, početi da gledate i na mene kao na starog i poverljivog prijatelja, a to će učiniti da kasnije još lakše prihvatite ideje koje vam budem izložio.

Pažljivo koračajte. Ovo su hrpe novih knjiga koje ću, bar tako očekujem, pročitati u sledećih nekoliko meseci; odmah do njih, na čilimu je nekoliko rukopisa knjiga koje su mi autori nedavno poslali, prijatelji, ali i stranci, očekujući da izreknem svoje mišljenje o njima. Zaključio sam da njih ne mogu jednostavno da vratim, pa ipak, ako ne budem dovoljno pažljiv, provešću sve svoje vreme bez sna, ne radeći ništa drugo nego čitajući rukopise i pišući pohvalne rečenice za korice njihovih knjiga.

Vidite li ovu hrpu velikih papira na vrhu gomile? Nedavno sam dobio kompletnu pripremu za knjigu *Nepristrasno suđenje*, koju je napisao moj stari prijatelj, inače sudija nacionalne fudbalske lige

Džim Tjuni. Upravo sam poslao njegovom izdavaču svoju ocenu knjige.

Samo je odabranima, samo najbližim prijateljima, dozvoljen ulazak u ovaj studio. Da, *vi* ste time povlašćeni. Ipak, pre nekoliko godina, za vreme jedne zabave, Džim je stajao baš ovde ispred, gde ste vi sada, i buljio u moj radni sto i pisaću mašinu sa čudnim izrazom na licu. Nešto ga je mučilo. Konačno, upitah ga: „Džime, šta to nije u redu?“

Jedini čovek koji je ikada sudio na tri superderbija, a zna se kakva je to odgovornost i pritisak, stajao je i nemoćno vrteo glavom, izgubljeno se osmehujući. „Sve je u redu, Og“, gotovo je šapatom izgovorio. „Samo upijam ove snažne vibracije dok sam u ovoj naročitoj sobi gde si ti, pišući, prvi put oživeo sve one silne likove. Vau! Jednog dana... jednog dana... ja ću napisati svoju knjigu!“

Džim nikada nije izgubio viziju svog sna. Nije prošlo mnogo vremena i ovako izgleda ono što je on nazvao „jednog dana“ – priprema za knjigu koja će, siguran sam, postati bestseler.

Kao što možete videti zidovi, zastori, draperije, ćilim i tapete u ovoj sobi koja je na jugozapadnoj strani moje kuće, pretežno su smeđe i crne boje. Kada je moja žena Beti pokušala da mi pomogne oko izbora boja za ovu sobu, rekla je da nije važno kakve boje izaberemo, jer je savršeno znala da ću, za kratko vreme, sav raspoloživi prostor u sobi pokriti svojim uspomena različitim vrsta. Kao što možete i videti, bila je u pravu.

Ovaj moj takozvani studio, koji je pored kuhinje i vešernice, velik je svega 12 x 19. Kad god počnem da osećam teskobu, setim se da je unutrašnjost cele kuće mog omiljenog pisca Toroa, koja je negde blizu Volden Pounda, svega 10 x 15 i da se nikada nije žalio što nema svoju sobu.

Taj zid sa vaše leve strane kada uđete u sobu jeste zid mog „ponosa“. Mada se čak i čistačica kloni ove sobe (na njen zahtev), ja se ne osećam sasvim sigurnim za sve ove predmete koji su tu izloženi i koje vidite pred sobom. Zaista, vrlo sam ponosan na svaku stvar